अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

म्याग्दे गाउँपालिका, तनहुँ

आर्थिक वर्ष २०७५।७६

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं

Serving the Nation and the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितकालागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
(बागमती र गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

पत्र संख्या:२०७६/७७
च.नं : ७७६

मितिः २०७७/३/२४

श्री प्रमुखज्यू,
म्याग्दे गाउँपालिका,
तनहुँ ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारबाहीको लागि अनुरोध छ ।

(बामदेव शर्मा अधिकारी)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाई

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको आधारमा महालेखा परीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७५।७६ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसंग सम्बन्धित ऐन, नियम समेतको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जूमा एबं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । स्रोत साधनको प्राप्ती र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात् जारी प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरी राय सहितको अन्तीम प्रतिवेदनजारी गरिएको छ । प्रतिबेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितब्ययीता, दक्षता र प्रभावकारीता आउने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शीता प्रर्बद्धन हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः स्थानीय तहमा प्राप्त हुने अनुदान, आन्तरिक आय र राजश्व बाँडफाँडको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आयतर्फ सङ्कलन न्यून रहेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात् बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, अत्याधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, वितरणमूखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रबृति देखिएका छन । विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथामिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् । स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक शीपयुक्त जनशक्तिको कमी रहेको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । गत विगतमा लेखापरीक्षणबाट औँल्याएका व्यहोराहरु सुधार तथा बेरुजू उपर अपेक्षित रुपमा आवश्यक कारबाही भए गरेको समेत देखिएन ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गर्ने प्रयास गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार हुने, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । आगामी दिनमा समेत यस्तै सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

२०७७ आषाढ २७ गते ।

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

(वागमती तथा गण्डकी महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या : २०७६।०७७
च.नं : ८६३

मितिः २०७७।३।२५

श्री प्रमूखज्यू,
म्याग्दे गाउँपालिका कार्यालय,
तनहुँ ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

कैफियत सहितको राय

हामीले म्याग्दे गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को बित्तिय विवरण र त्यस संग सम्बन्धित आय व्यय बिबरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७६ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को बित्तिय विवरण र त्यस संग सम्बन्धित अन्य बिबरणले स्थानीय तह संग सम्बन्धित प्रचलित कानून र परम्परा बमोजिम सारभूत रुपमा सहि तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको रायव्यक्त गर्ने आधार

१. पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी बित्तिय बिबरण तयार गरेको छैन ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु.१ करोड ३६ लाख १ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु. ६ लाख ९२ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.१ करोड ७ लाख ५० हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.११ लाख र पेश्की फर्छ्यौट गर्नु पर्ने रु. १० लाख ५९ हजार रहेको छ ।

३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७६।०६।२७ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितका प्रमाण कागजातका आधारमा फछ्र्यौट भएका दफाहरु हटाई कायम व्यहोराको अन्तीम प्रतिवेदन पाना चौध (१४) यसैसाथ संलग्न छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकीन हुने जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसंग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तह संग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँ कार्यकारिणी, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्तता सम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षण संग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ति पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(वामदेव शर्मा अधिकारी)
नायब महालेखापरीक्षक

म्याग्दे गाउँपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
आर्थिक वर्ष २०७५।७६

परिचयः स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय सरकारको संचालन गर्न यस गाउँपालीकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने हरेक कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रर्वद्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका हरेक काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई लाभको वितरणमा सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्नु हो । यो गाउँपालिका अर्न्तगत ७ वडा रहेको, ११५.३५ व.कि.मी. क्षेत्रफल र २८७०८ जनसंख्या रहेको यो गाउँपालिका गण्डकी प्रदेशमा अवस्थित छ ।

स्थानीय संचितकोष : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ वमोजिम गाउँपालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता र स्थानीय सरकार संचालनमा भएका व्ययहरु समावेश भएको आयव्यय हिसाव सहितको आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को संचित कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ ।

आय व्ययको विवरण

सि. नं.	आयतर्फ			सि. नं.	व्ययतर्फ		
	विवरण	**शिर्षकगत रकम**	**जम्मा रकम**		**विवरण**	**शिर्षकगत रकम**	**जम्मा रकम**
१	**गत वर्षको जिम्मेवारी**		५७२२०७९७.५८	१	**चालु खर्च**	१९९२८४१२९.८	**१९९२८४१२९.८**
	क) नगद			२	**पूँजीगत खर्च**	११८६२४३२०.९१	**११८६२४३२०.९१**
	ख) बैंक	५७२२०७९७.५८		३	**वित्तीय व्यवस्था भुक्तानी**		
	ग) धरौटी बैक				क) ऋण भुक्तानी		
२	**राजस्व (आन्तरिक आय)**		**६९०८६७१५.३९**		ख) ब्याज भुक्तानी		
	क) आन्तरिक राजस्व	१५१७७२८४.१५			ग) अन्य भुक्तानी		
	ख) राजस्व बाँडफाँड	५३९०९४३१.२४					
	ग) अन्य (ढुङ्गागिटी, बालुवा)			४	**लगानी**		
	घ) जि.स.स बाट प्राप्त				क) ऋण लगानी		
	ङ) अन्य (विभिन्न कार्यक्रम)				ख) शेयर लगानी		
३	**वित्तीय हस्तान्तरण**		**२१७१५१५५५.५३**		ग) अन्य लगानी		
	क)वित्तीय समानीकरण अनुदान	८२३०००००		५	**धरौटी फिर्ता**	१८०४१५५	**१८०४१५५**
	ख) सशर्त अनुदान	१३१६८९०००					
	ग) समपूरक अनुदान						
	घ) विशेष अनुदान			६	**कोष खर्च (निकासा फिर्ता)**		
	ङ) अर्थ वजेट	३१६२५५५.५३		७	**ओ.डि.एफ. खर्च**		
४	**प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान**		**११००५८१८**	८	**अर्थ वजेट**	३१६२५५५.५३	**३१६२५५५.५३**
	क)वित्तीय समानीकरण अनुदान	११००५८१८		९	**मौज्दात**		
	ख) सशर्त अनुदान				क) नगद मौज्दात		
	ग) समपूरक अनुदान				ख) बैंक मौज्दात :	९९३३३४८७.२६	**९९३४४७८७.२६**

	घ) विशेष अनुदान				ग) धरौटी मौज्दात	११३००	
५	**अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त**				घ) अन्य मौज्दात		
	क) ऋण प्राप्ति				ङ) राजश्व खाता बैक मौज्दात		
	ख) साँवा प्राप्ति				च) राजश्व खाटा (नगद)		
	ग) ब्याज प्राप्ति			१०	**निकासा फिर्ता**		
	घ) अन्य प्राप्ति				क) गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम		
	ङ) विषेश अनुदान				ख) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम		
६	**विभिन्न कार्यक्रमहरु**				ग) प्रदेश तथा स्थानीय तह क्षमता विकास कायक्रम		
	क) गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम				घ) सामाजि सुरक्षा भत्ता		
	ख) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम				ङ) स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी		
	ग) प्रदेश तथा स्थानीय तह क्षमता विकास कायक्रम				च) सशर्त अनुदान (संघ)		
	घ) सामाजि सुरक्षा भत्ता						
	ङ) स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी						
७	**विभिन्न कोषतर्फको आय**						
८	**जनसहभागिता (नगद)**	६५०००००	**६५०००००				
९	**विषयगत निकायबाट प्राप्त रकम**	५९४३९६०७	**५९४३९६०७**				
१०	**धरौटी आय**	१८१५४५५	**१८१५४५५**				
११	**लगानीको साँवा फिर्ता**						
१२	**अन्य विविध आय**						
	क) वडा बाट फिर्ता						
	कुल जम्मा	**४२२२१९९४८.५**	**४२२२१९९४८.५**		**जम्मा**	**४२२२१९९४८.५**	**४२२२१९९४८.५**

दफा	लेखापरीक्षणबाट देखिएको व्यहोरा	बेरुजु रकम
१	**स्थानीय तहका पदाधिकारी सुविधा :** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाउँसभा तथा गाउँ सभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार गण्डकी प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यवस्थाअनुसार गाउँपालिकाबाट मासिक सुविधा उप प्रमुख, वडा अध्यक्ष ६ जना,कार्यालिका सदस्य ६ जनासभाकासदस्य २२ जनाको मासिक सुविधा रु.३२००००। र संचार सुविधाा मासिक रु.८१००। गरी वर्ष भरमा रु.३९३७२००। बार्षिक सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ ।	
२	**कानुन निर्माण र कार्यान्वयन :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । यस व्यवस्था अर्न्तगत यस वर्ष गाउँपालिकाले तर्जुमा गरेका निम्न कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशित भई कार्यान्वयनमा आएका छन् ।	

सि.न.	ऐन/नियमावलि/कार्यविधि	स्वीकृत मिति
१	आर्थिक ऐन, २०७५	२०७५/३/२९
२	बिनियोजन ऐन, २०७५	२०७५/३/३२
३	कृषि व्यवसाय प्रर्वद्धन सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०७५	२०७५/३/३२
४	प्रशासकीय कार्यविधि(नियमीत) गर्ने ऐन, २०७५	२०७५/३/२९
५	न्यायिक समितिले उजुरी कारबाही किनारा गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविधि सम्वन्धी ऐन, २०७५	२०७५/३/३२
६	सहकारी ऐन, २०७५	२०७५/३/३२
७	विपद जोखिम न्यनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७५	२०७५/३/३२
८	म्याग्दे गाँउपालीकाको कार्यसम्पादन नियमावलि, २०७४	२०७४/३/२८
९	म्याग्दे गाँउपालीकाको कार्यविभाजन नियमावलि २०७४	२०७४/३/२८
१०	गाँउकार्यपालिकाको निर्णय वा आदेश र अधिकारपत्रको प्रमाणिकरण - कार्यविधि) नियमावली, २०७४	२०७४/३/२८
११	जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण निर्देशिका, २०७४	२०७४/१०/२५
१२	म्याग्दे गाउँपालीकाको गाउँसभा सञ्चालन कार्यविधि, २०७४	२०७४/३/२८
१३	स्थानिय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४	
१४	गाँउपालीकाका पदाधिकारीहरुको आचारसहिता, २०७४	२०७४/३/२८
१५	टोल विकास संस्था गठन कार्यविधि, २०७४	२०७४/४/२०
१६	उपभोक्ता गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यविधि, २०७५	२०७५/३/२९
१७	घर नक्सा पास तथा घर कायम कार्यविधि	
१८	गाउँपालीकाको वैठक सञ्चालन कार्यविधि, २०७४	२०७४/३/२८
१९	घ वर्गको निर्माण व्यवसाय इजाजत पत्र सम्वन्धी कार्यविधि, २०७५	२०७५/१/१७
२०	एकीकृत सम्पती कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५	२०७५/४/१
२१	विपद व्यवस्थापन कोष (सञ्चालन) कार्यविधि २०७५	२०७५/५/१९
२२	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यविधि, २०७५	२०७५/६/१८
२३	अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण कार्यविधि	२०७५/९/१९

३	**न्याय सम्पादन :** नेपालको वर्तमान संविधानको धारा २१७ मा व्यवस्था गरिए बमोजिम स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार न्यायिक समितिले मुद्दा मामिला किनारा तथा मेलमिलाप	

	गराउने व्यवस्था छ । म्याग्दे गाउँपालिकाले उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा तीन सदस्यीय न्यायिक समिति गठन भई समितिमा २०७४ जेठ देखि हालसम्म जम्मा ६ उजुरी दर्ता फछ्र्यौट भएका संख्या ५ , छलफलको क्रममा १ रहेको छ ।	
५	**सन्चित कोषमा ट्रान्सफर :** स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन २०७४ को दफा ७५ मा एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकि रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यमा सन्चित कोषमा जम्मा हुने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले आर्थिक वर्षको अन्त्यमा चालु खर्च खातामा रु. ५३३५४३३.४१ र पूँजीगतखर्च खातामा रु. ७१३६४९३.५० आर्थिक वर्षको अन्तमा बाँकि देखाएको छ । कानूनी व्यवस्था अनुसार यस्ता खातामा रहेको रकम सन्चित कोषमा जम्मा गरी खाताको मौज्दात शून्य बनाउनुपर्नेमा सो अनुसार भएको नदेखिएकोले कानूनी व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
६	**लगानी र ऋणः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६८ बमोजिम म्याग्दे गाउँपालिकाले वित्त आयोगको सिफारिसमा सम्बन्धीत सभाबाट स्वीकृत गरी उत्पादनशील, रोजगारमूलक , आन्तरिक आयवृद्धि तथा पूँजीगत कार्यका लागि आन्तरिक ऋण लिन सक्ने व्यवस्था छ । म्याग्दे गाउँपालिकाले यो वर्ष कुनै पनि ऋण लिएको तथा लगानी गरेको देखिएन ।	
७	**निर्माण कार्यको गुणस्तर –** गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४ निर्माण सामग्रीको गुणस्तर, निर्माण विधि र प्रक्रियाको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्ने जिम्मेवारी कार्यालयबाट खटिएका प्राविधिक कर्मचारी र उपभोक्ता समितिको हुने उल्लेख छ । साथै उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएको योजनाको दिगोपनाका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उक्त व्यवस्था अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, गाह्रो लगाउने तथा ढलानको कार्यको गुणस्तरका लागि सिमेण्ट मोर्टार तथा कंक्रिट क्यूब टेष्ट गराउने जस्ता कार्य गराएको पाइएन । जसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन । अतः कार्यविधिमा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न आवश्यक पहल हुनुपर्दछ ।	
८	**कल्याण कोष** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ वमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारीले निजको सेवाशर्त तथा कानून वमोजिम अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपादान, औषधिउपचार लगायतका सुविधा उपलव्ध गराउन अवकास कोषको स्थापना गर्ने व्यवस्था छ । उक्त कोषमा आफ्नो दरवन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाइपाई आएको मासिक तलवबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सोको वरावरले हुने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकामा कार्यरत स्थानीय तहका कर्मचारीको तलवबाट रकम कट्टा गरी कल्याण कोषमा जम्मा गर्ने गरेको छैन । योगदानमा आधारित कल्याण कोषको व्यवस्था भएकोले गाउँपालिकाले कर्मचारी कल्याण कोषको व्यवस्था गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	
९	**विद्युतिय लेखा :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा कारोवार को लेखा राख्नु पर्ने तथा महालेखा नियन्त्रकको कार्यलयले निःशुल्क रुपमा उपलव्ध गराई सवै गाउँपालिकाले Sub National Tresury Regulatory application (SUTRA) प्रयोग गरी लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ सम्म उक्त सफ्टवयेरको प्रयोग गरेको देखियता पनि शिर्षक अनुसार अलग अलग कारोबारको हिसाव राख्न सकेको देखिएन । स्थानीय तहको लेखाप्रणालीलाई बैज्ञानिक र व्यवस्थित गर्नका लागि लागू गरिएको उक्त सफ्टवयेर प्रभावकारी रुपमा शिर्षक अनुसारको लेखा राख्ने तथा वित्तिय विवरण तयार पर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ	
१०	**कर्मचारी व्यवस्था :** नेपाल सरकारको मिति २०७४।१२।१४ स्थानीय तहको अन्तरिम संगठन संरचना तथा दरवन्दी सम्वन्धी निर्णयकमा यस गाउँपालिकामा ३३ जना कर्मचारी दरवन्दी रहने उल्लेख छ । स्वीकृत कर्मचारी दरवन्दी मध्ये प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित २० जना पदपुर्ति भएको पाइयो । गाउँपालिकामा १३ पद रिक्त रहेका छन । रिक्त पद मध्ये १३ जना करारमा राखी काम गराएको छ । आवश्यक कर्मचारी व्यवस्थापन नहुँदा सेवा प्रवाहमा असर पर्ने भएकोले कर्मचारी व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्ने देखियो ।	

११	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । यस सम्बन्धी अन्य व्यहोराहरु तपसिल अनुसार रहेका छन् । ● जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । ● मूल्य खुल्न नसकेका सामानहरुको मुल्य खुलाई राख्नुपर्नेमा केहि सामानहरुको मूल्य खुलाएको छैन । ● स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक खर्च गर्नुपर्नेमा कुल खर्चमध्ये अधिकांश रकम तेश्रो चौमासिकमा खर्च गरेको, ● कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरी निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको, ● स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ बमोजिम पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवाको प्रयोजनको लागि निर्माण सामग्री, ज्याला, भाडा तथा महसुलको स्थानीय न्यूनतम दररेट आर्थिक वर्ष शुरु हुनु भन्दा पन्ध्र दिनअगावै तोकी सक्नु पर्नेमा दररेट तोकेको छैन । ● कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगे नपुगेको जाँच गरी रसिद, बिल, भरपाईहरुमा सिलसिलेवार नम्बर राखी कार्यालय प्रमूखले तोकेको कर्मचारीले "भुक्तानी भएको"जनाउने छापसमेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नु पर्नेमा सो अनुसार गरेको छैन । ● यस गाउँपालिकाले ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्काखाता र कन्टिजेन्सि खाता राखेको छैन । ● स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा७४ (२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा बनाएको छैन । ● सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२ अनुसार रु.१० लाखभन्दा बढिको निर्माण कार्य गराउँदा विमा गराउनु पर्नेमा कुनै पनि ठेक्कामा विमा गराउनु पर्ने, ● सार्वजनिक निर्माण कार्यहरुको लागत अनुमान स्वीकृति, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन आदिमा मिति उल्लेख गरेको छैन । ● वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा कार्यक्रमका प्रत्येक क्रियाकलापहरुमा अनुगमन तथा मुल्याङकनको लागि एकमुस्ट राखी भ्रमण खर्च नियमावली अनुसार खर्च गर्नु पर्नेमा नगरेको ● कन्टिन्जेन्सि खर्चको अभिलेख रजिष्टर नराखेको, ● निजामती सेवा ऐन, २०४९ बमोजिम कार्यविवरण बनाई लागु नगरेको, ● कार्यक्रमगत खाता नराखेको कारण कार्यक्रमगत प्रगति यकिन हुने गरी बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार नगरेको । ● सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार सम्पन्न भएका योजनाहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण नगरेको,	
१२	**आन्तरिक लेखापरीक्षण :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ र ७८ अनुसार कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने र आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका बेरुजु अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै नियमित गराउनु पर्ने नियमित गराई वा प्रमाण पेश गर्नुपर्ने, प्रमाण पेश गरी वा असुल उपर गर्नु पर्ने असुल उपर गरी बेरुजु लगत कट्टा गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । यस गाउँपालीकाले कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छ । आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका बेरुजु अन्तिम लेखापरीक्षण अवधि सम्म पनि कट्टा गरेको देखिएन । नियममा भएको व्यवस्था बमोजिम अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका बेरुजु कट्टा गर्नु पर्ने कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ ।	

१३ **वजेट पेश गर्ने तथा पारित गर्ने** : स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ वमोजिम स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालीकावाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गते भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय व्ययको अनुमान साथ गत वर्षको वास्तविक आय व्यय, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरि १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी आषाढ भित्र पारीत गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाउँसभाले २०७५/३/३० मा बजेट, नीति तथा कार्यक्रम पारित गरेको छ ।

१४ **अनुत्पादक क्षेत्रमा लगानी –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ को उपदफा (३) मा गाउँपालिका तथा गाउँसभाले विकास योजना छनौट गर्दा आर्थिक विकास तथा गरीबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने, उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारी बढ्ने किसिमका योजनाहरुलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने व्यवस्था छ । तर यस गाउँपालिकाले सामुदायिक भवन, क्लब भवन, खेलकुद मैदान, पाउनाघर जस्ता योजनाहरु अधिक संख्यामा समेत छनौट गरी खर्च गरेको पाइयो । कार्यालयले अनुत्पादक क्षेत्रका योजनामा खर्च भएको छ । अतः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन व्यवस्था गरे अनुसार उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने योजनाहरु छनौट गरी कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।

क्र. स.	योजनाको नाम	रकम	कैफियत
१	मानहुँ होमस्टे सामुदायिक भवन	२००००००.०	
२	एक्लेबर आमा समुह	५००००.०	
३	बालपार्क निर्माण	३५००००.०	
४	गुणदी बाराही आमा समुह भवन निर्माण	१००००००.०	
५	बराहा मन्दिर सामुदायिक भवन	११४२३२.०	
६	जनहीत पिताम्बर सामुदायिक भवन	१००००००.०	
७	शिवशक्ति आमा समुह भवन निर्माण	१००००००.०	
८	पशले लाङ्घाली आमा समुह अधुरो निर्माण	३००००००.०	
९	छाङ्ग बचत तथा ऋण सहकारी भवन	८००००००.०	

१५ **चौमासिक खर्च** :आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ वमोजि स्विकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम वमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले यस वर्ष गरेको कुल पूँजीगत खर्च रु.१३९१८८ हजार मध्ये प्रथम चौमासिकमा ९.४५ प्रतिशत, दोश्रो चौमासिकमा १५.२७ प्रतिशत र तेश्रो चौमासिकमा ७५.२७ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । तेस्रो चौमासिकमा भएको खर्च मध्ये आषाढ महिनामा मात्रै ५८.४७ प्रतिशत खर्च भएको छ । कार्यालयले आर्थिक बर्षको अन्त्यमा बढी भार पर्ने गरी खर्च गरेको पाइयो । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा तोकिएको लक्षित कार्य सोही अनुरुप सम्पन्न गर्नेतर्फ गाउँपालिकाको ध्यान जानु पर्दछ ।

क्र.सं.	बजेट उवपशिर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च			
			प्रथम चौमासिक	दोश्रो चौमासिक	तेश्रो चौमासिक	आषाए महिना
१	म्यान्दे गाउपालीका	११८६२४३२०.९१	८०२२८४.९	५८३३६४०९.९१	५२२६५०६२.०	६९३६२५०४.०

१६ **राजस्व परामर्श समिति :** स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन २०७४ को दफा ६५ मा राजस्व सम्वन्धी परामर्शको लागि एक स्थानीय राजस्व परामर्श समिति रहने व्यवस्था छ । उक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत राजस्व सम्वन्धी कानूनको तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सोको परिपालनाका सम्वन्धमा आवश्यक परामर्श दिने, राजस्वको स्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने, राजस्वका दर र क्षेत्र लगायतका आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण गर्ने र अनुमान गर्ने लगायतका कार्यहरु तोकिएको छ । राजस्व परामर्श समितिको बैठक मिति ०७५।११।१० मा बसेता पनि ऐनमा उल्लेख

	भए अनुसारका कार्यहरु गरेको देखिएन ।	
१६.१	**आन्तरिक आय :** गाउँपालिकाले संकलन गर्न दिए वापत असुल हुने रकममा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ वमोजिम मूल्य अभिवृद्धि कर समेत असुल गर्नुपर्नेमा व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले ढुंगा गिटी वालुवाको निकासी बाट उठाएको ठे.नं.१३ र १४ बाट संकलित रकम रु.३६१५७९५.५ को मूल्य अभिवृद्धिकर रु.४१०५२७० र अग्रिम कर रु.४७३६८.५ गाउँपालिका खाताबाट राजश्व दाखिल गर्नु पर्ने रु.	४५७८९५.५
१६.२	**राजस्व दाखीला :** गाउँपालिकाले नगदी रसिद वडा कार्यालयहरुमा पठाउने गरेको छ । वडाकार्यालयहरुबाट काटीएका नगदी रसिद हरुको आम्दानी भोलिपल्ट बैक दाखिला गर्नु पर्नेमा मासिक रुपमा गाउँपालिकाको कार्यालयमा पठाउने गरेको छ । असुल भएको राजश्व सोही दिन वा भोलिपल्ट बैक दाखिला गर्नु पर्नेमा ढिलो दाखिला गरेको पाइएकोले यस्तो कार्यलाई तत्काल रोकी ऐन नियमको प्रावधान बमोजिम राजश्व दाखिला गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	
१७	**सम्पति कर :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ मा गाउँपालिकाले हालसम्म यो काम सुरु गरेको नपाइएकाले सो काम सुरुगर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
१८	**वातावरणीय प्रभाव :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा गाउँपालिका क्षेत्रमा स्थल, जल, वायू तथा ध्वनी प्रदुषण नियन्त्रण गरी वातावरण संरक्षण गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने गराउने कर्तव्य तोकेको छ । गाउँपालिकाले यो वर्ष वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार गरेको छैन । सरसफाईको काममा गाउँक्षेत्रको सडक सफाइ, फोहोर संकलन गरी ढुवानी केन्द्रमा जम्मा गर्ने, जस्ता वातावरण सुधारको गाउँपालिकाले कुनै कार्यक्रम तथा वजेट नराख्ने कार्यले स्वच्छ तथा सफा गाउँ वनाउन तर्फ ध्यान पुगेको देखिएन । अत गाउँ सरसफाई तथा वातावरण संरक्षणका कार्यक्रमहरु समेत संचालन गर्नुपर्दछ ।	
१९	**कल्याण कोष :**स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारीले निजको सेवाशर्त तथा कानून बमोजिम अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपादान, औषधिउपचार लगायतका सुविधा उपलव्ध गराउन अवकास कोषको स्थापना गर्ने व्यवस्था छ । हाल यस गाउँपालिकामा त्यस्ताकोष सम्बन्धी व्यवस्था भएको देखिएन ।	
२०	**उपभोक्ता समिति छनौट -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा एक करोड सम्मको लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य वा सो सम्बन्धी सेवा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट गराउन सक्ने र यसका लागि सम्बन्धित काम र सेवाको प्रकृति, परिमाण, लाग्ने रकम, उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समूदायले व्यहोर्ने वा व्यहोर्नु पर्ने रकम र अन्य आवश्यक कुराहरु खुलाई सार्वजनिक निकायले सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव माग गर्न वा त्यस्तो समिति वा समुदाय आफैंले प्रस्ताव वा निवेदन पेश गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ । तर कार्यालयले यस वर्ष उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा संभौता बाहेक संभौता पूर्वका उक्त प्रकृया पालना गरेको कुनै कागजात तथा आधार पेश हुन आएन । यसबाट विकास निर्माण कार्यमा उपभोक्ता समिति छनौटको आधार पारदर्शी र प्रतिस्पर्धात्मक तवरले भएको देखिएन । यसबाट निर्माण कार्यको समय, लागत र गुणस्तरमा असर पर्ने हुँदा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समूह छनौट गर्दा उक्त नियमावलीको व्यवस्था पालना गरी पारदर्शी र प्रतिस्पर्धात्मक तवरले गरिनु पर्दछ ।	

२१ **जटिल प्राविधिक कार्य :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा लोडर, एक्साभेटर, रोलर, डोजर, ग्रेडर विटुमिन डिस्ट्रीव्युटर, विटुमिन ब्वाइलर जस्ता हेभी मेशीनहरु प्रयोग गर्न नपाइने, नियम ९७(१०) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नु पर्ने र कुनै निर्माण व्यवसायी वा सब कन्ट्रयाक्टरबाट गराउन नपाउने व्यवस्था छ । उपभोक्ता समितिले निम्नानुसारका निर्माण कार्यको डोजर प्रयोग गरेको भनी निर्माण व्यवसायीको कर विजक संलग्न राखि भुक्तानी भएको छ । नियममा भएको व्यवस्था अनुसार कार्य गर्नुपर्नेमा नगरी निर्माण व्यवसायिद्धारा निर्माण गरायको केहि उदाहरण यसप्रकार रहेका छन् ।

भौ.न.	मिति	कामको विवरण	निर्माण व्यवसायी	मेशिन प्रयोग	परिमाण	दर	भ्याट सहितको रकम
३४५	२/१५	घयरे किल्चो मोटर मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति	आनेक्स कन्ट्रक्सन	एक्साभेटर डोजर एक्साभेटर	२९८ घण्टा २०८ घण्टा ३.५ घण्टा	४६०१।७७ १९४६। ४६०१।७	१५४९६००.० ४५७३८८.० १८२००.०
६०३	३/२९	छाङ्गपाटन भिरुवास मोटर माग उपभोक्ता	श्याम विधान कन्ट्रक्सन	लोडर/ग्रेडर	-	५३७८४७।	६०७७६.०
६५४	३/३१	छाङ थर्पू हटिया मोटर मार्ग	ओनेक्स कन्ट्रक्सन	डोजर	१७० घण्टा	१५३९१९।	२९५६७८४०.०

२२ **निर्माण कार्यको गुणस्तर –** गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४ निर्माण सामग्रीको गुणस्तर, निर्माण विधि र प्रक्रियाको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्ने जिम्मेवारी कार्यालयबाट खटिएका प्राविधिक कर्मचारी र उपभोक्ता समितिको हुने उल्लेख छ । साथै उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएको योजनाको दिगोपनाका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उक्त व्यवस्था अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, गाह्रो लगाउने तथा ढलानको कार्यको गुणस्तरका लागि सिमेण्ट मोर्टार तथा कंक्रिट क्यूब टेष्ट गराउने जस्ता कार्य गराएको पाइएन । जसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन । अतः कार्यविधिमा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न आवश्यक पहल हुनुपर्दछ ।

२३ **सार्वजनिक सुनुवाइः** वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तीमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्ने, सार्वजनिक सुनुवाइमा प्राप्त गुनासा तथा सुझावमध्य आफूले सक्ने कुरा सम्बोधन गरी नसक्ने खालका सुझाव तथा गुनासाहरू सम्बोधनको लागि स्थानीय तहको कार्यालयमा पठाउनुपर्ने उल्लेख छ । वडा कार्यालयहरूमा सार्वजनिक सुनुवाइ भएको र गुनासा सम्बोधनको लागि स्थानीय तहको कार्यालयमा प्राप्त भएको प्रमाण पेश हुन आएन । कार्यविधिको पालना गर्नुपर्दछ ।

२४ **परामर्श सेवा :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२ मा परामर्शदाताको लागत अनुमान तयार गर्नु पर्ने, जसमा लागत अनुमान तयार गर्दा मन्त्रालयले तयार पारेको नर्म्स, गत वर्षको नर्म्स, सोही प्रकृतिको कार्य गर्ने अन्य निकाय आदिले तयार पारेको नर्म्स आदि कुरालाई आधार बनाई लागत अनुमान तयार गर्नु पर्ने साथै सार्वजनिक खरद ऐन, २०६३ को दफा २९ मा सम्बन्धीत सार्वजनिक नियकामा उल्लेख जनशक्तिबाट कुनै काम हुन नसक्ने भएमा परामर्श

	सेवा खरिद गर्न सकिने उल्लेख छ । गाउँपालिकामा प्राविधिक कर्मचारी हुँदा हुदै र लागत अनुमान तयार वेगर गाउँपालिकाबाट यस वर्ष १ वटा कार्यक्रमको सम्भाव्यता अध्यायन गरी परामर्शखर्चमा रु.६१८७९६। खर्च गरेको नियम सम्वत नदेखिएको रु.	६१८७९६.०
२५	**ठेक्का व्यवस्थापन :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २०(३) अनुसार वार्षिक बजेट कार्यक्रम कार्यान्वयन सुचारु रुपले गराउन र निर्धारित समय भित्र कार्य सम्पन्न गर्न अन्य निकायसँग लिनु पर्ने सहयोग र स्वीकृत बारे पत्राचार र छलफल गर्ने कार्य तथा लागत अनुमान तयार, ठेक्का पट्टा स्वीकृत गर्ने कार्य समेत प्रथम चौमासिक अवधिमा सम्पन्न गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयबाट पेश भएको ठेक्का बन्दोबस्तीसम्बन्धी विवरण अनुसार यो वर्ष संचालित भएका १ वटा कार्यको ठेक्का तेस्रो चौमासिकमा ठेक्का सम्झौता भएको छ । यसले गर्दा निर्माण कार्य समयमा सम्पन्न नहुने तथा जनतामा प्रवाह हुने सेवा सुविधामा असर पर्ने हुँदा नियमको पालना गर्ने तर्फ कार्यालयले ध्यान दिनु पर्दछ ।	
२६	**अधुरो निर्माण कार्य** : कार्यालयवाट प्राप्त विवरण अनुसार निम्नानुसारको निर्माण सम्झौता अनुसार तोकिएको समयमा सम्पन्न भएको देखिएन । अत अधुरो रहेका उक्त निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने तर्फ गाउँपालीकाको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ ।	

कार्यक्रमको नाम	निर्माण व्यावसायी	सक्झौता मिति	सम्पन्न गनुपर्ने मिति	हालसम्म को खर्च	भौतिक प्रगति प्रतिशत
चाक्लेघाट झो.पु.	उपभोक्ता समुह	२०७६/१/१९	२०७६/३/२५	४७१०६९	८०
आबधिक योजना	नेपाल इन्जीनियरिङ्ग म्यानेजमेन्ट कम्पनी	२०७६/२/२०	२०७६/३/२५	४७८३२०	४३.४८
अधिकारीथोक धयरे खा.पा	उपभोक्ता समुह	२०७६/१/८	२०७६/३/१५	१२७३९७४	८४.९४
धयरे किल्चोक मोटरबाटो	उपभोक्ता समुह	२०७६/२/३१	२०७६/३/२०	१४१३७९७	८६
शिवशक्ति आमा समुह	उपभोक्ता समुह	२०७६/१/२	२०७६/२/३०	४७५३७५	७९.२३
कवर्डहल निर्माण	उपभोक्ता समुह	२०७६/१/९	२०७६/३/१५	९४५३९१	९०
टुनिखोला खा.पा.	उपभोक्ता समुह	२०७५/११/१५	२०७६/२/३०	१२९५३३२	८८
बाराही लिफ्ट खा.पा.	उपभोक्ता समुह	२०७५/१२/१९	२०७६/३/१५	२९४७५३	४८.९९
गुरुङ्ग समाज भवन	उपभोक्ता समुह	२०७५/१२/२५	२०७६/२/३०	५३७५८५	५३

२७	**लक्ष्य प्रगति :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २६ मा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन र प्रगति समीक्षा गर्नुपर्ने र तोकिएको समयमा प्रगति हासिल नगर्ने र विवरण नपठाउनेलाई कारबाही गर्न सकिने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार संचालित कार्यक्रमको प्रगति विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।	

क्र. सं.	कार्यक्रमको/ योजना	यो वर्ष कुल कार्यक्रम	वार्षिक प्रगति स्थिति			
			शून्य प्रगति कार्यक्रम	२५ प्र.सम्म प्रगति भएका कार्यक्रम	५० प्र.सम्म प्रगति भएका कार्यक्रम	७५ प्र.सम्म प्रगति कार्यक्रम
१	मुल कार्यक्रम संख्या	३३८	०	०	०	३३८
२	सहायक कार्यक्रमसंख्या	०	०	०	०	०

	रकम	११८६२४.३२	०	०	०	०

आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगति विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका आयोजनामध्ये सबै आयोजनाको उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । संपुर्ण योजनामा तथा कार्यक्रममा रु.११ करोड ८६ लाख २४ हजार खर्च गरेकोमा नियमावलीले तोके वमोजिम प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको पाइएन । प्रगति प्रतिवेदनको भौतिक प्रगति मापन हुन सक्ने देखिएन ।

२८ **कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख**–सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानमा कन्टीन्जेन्सी समेत समावेश गरेर तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही बोजिम गाउँपालिकाले प्रत्येक योजना कार्यान्बयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम वाट कट्टागर्ने गरेको देखिएता पनि सोको कार्यक्रमगत कन्टेन्जेन्सी खर्च खाता खडा गरी राखेको भएतापनि गत विगत वर्षसम्मको अभिलेख राखेको छैन । यस वर्ष कार्यालयले रु.२२००००००/- कन्टिन्जेन्सी खर्च गर्न सक्ने भए पनि रु. २०७१५६०। खर्च गरेको छ । गाउँपालिकाले गत वर्षसम्मको अभिलेख राखेको देखिएन । सीमाभित्र खर्च गर्ने व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि गत वर्षको समेत अभिलेख हुनु पर्दछ ।

२९ **फोहरमैला व्यवस्थापन :** फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ को दफा १२ मा स्थानीय तहले आफो क्षेत्रभित्र संकलन भएको फोहरमैलालाई व्यवस्थापन तथा स्थायी रुपमा विसर्जन गर्नको लगि वातावरण सम्बन्धी प्रचलित कानूनको अधिनमा रही फोहरमैला व्यवस्थापन स्थल तोक्न सकने व्यवस्था भएअनुसार ल्याण्डफिल्ड साइड सम्म तोकेको छ र हाल बाटो निर्माण कार्य भएरहेको छ हाल ८२ वटा टोल सुधार संस्थाबाट फोहोरमैला ब्यवस्थापन भइरहेको कार्यलयको भनाई रहेको ।

३० **सेवा प्रवाह :** कार्यालय आ.व. ०७४/०७५ मा निम्नानुसारको सेवा प्रवाह गरेको देखिन्छ ।

सि.नं.	विवरण	सेवा प्राप्तीका लागि निवेदन संख्या	
१	नागरिकता सिफारिस	५३७	५३७
२	घरबाटो सिफारि	१४१३	१४१३
३	नाता प्रमाणित	३३६	३३६
४	जन्म,मृत्यु दर्ता	७७५	७७५
५	अन्य	६४६३	६४३६

३१ **फीज नगराएको :** आर्थिक कार्याविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३३(क) मा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले फ्रिज नहुने भनी तोकेको उपशिर्षहरुको हकमा वाहेक अन्य उपशीर्षकको सालतमाम हुनभन्दा कम्तिमा सात दिन अगाडी नै सबन्धित कार्यालयले भुक्तानी दिनुपर्ने रकमहरु भुक्तानी दिई आर्थिक कारोवार बन्द गर्नुपर्ने र यसरी आर्थिक कारोवार वन्द गरेपछि निकासा तथा खर्चको लेखा अद्यावधिक गरी बांकी रहेको रकम सम्बन्धित कार्यालयले कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम ४३(५) मा नेपाल सरकारको केन्द्रीय बजेट मार्फत कार्यालयलाई प्राप्त भएको रकम खर्च नभई वर्षान्तमा बांकी हुन आएमा त्यस्तो बांकी रकम कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा फिर्ता पठाई फ्रिज गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले आर्थिक बर्षको अन्तमा बिभिन्न शिर्षकमा बांकी रहेको रु. ९२०५८०५।४८ निकासा फिर्ता गर्नुपर्ने मिति २०७६/४/१७ मा नेपाल बैक लिमिटेडका बाट राजस्व शिर्षक निकासा फिर्तामा जम्मा गरेको छ ।

३२ **शिक्षा तथा खेलकुद :**

३२.१ **पाठ्य पुस्तक** : शिक्षा विभाग कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका आ.व. २०७४।७५ दफा २.१५.११ (क) अनुसार Flash Report को आधारमा कक्षा १-१० सम्म अध्ययनरत छात्रा, दलित विधार्थीहरुका लागि निशुल्क अनुदान निकाशा दिने व्यवस्था छ । भौ.६४-०७५।११।२३ बाट जनगणपती मा.विका विद्याथीहरुलाई रु.६०४६०। भुक्तानी दिनु पर्नेमा रु. ६६९००। भुक्तानी

	दिएकोले बढि भुक्तानी रु.६४४०। सम्बन्धीत विद्यालयबाट असुल गरी राजश्व दाखिला गर्नु पर्ने रु.	६४४०.०
३२.२	**बढी निकासा :** निम्न विद्यालयहरुका शिक्षकलाई त्रैमासिक रुपमा तलब भत्ता निकासा विदा विद्यालयलाई माग गरे भन्दा बढि निकासा दिएको देखिन्छ । तसर्थ माग भन्दा बढि निकासा दिने पदाधिकारीलाई जिम्मेवारी बनाई बढि निकासा भएको रकम असुल गरी राजश्व खातामा जम्मा गरेको भौचर पेश गर्नु पर्ने रु.	२१००११.४६

विद्यायको नाम	माग रकम				निकासा रकम				असुल गर्नु पर्ने
	प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	जम्मा	प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	जम्मा	
महेन्द्र मा.वि.	२८६३२ १९.८	२१३५९ ९९.५	२४९२८१ ४.९४	७४९२०३ ४.२४	२८५५११ ८.६	२२६६९ ४२.५	२५३१२४ ९.७	७६५३३१ ०.८	१६१२७ ६.५६
गणेश मा.वि	२५९३२ ७७.०	१९२०१ ०९.०	१९६३१५ २.७	६४७६५३ ८.७	२५४९८ ८०.०	१९८६१ ३२.५	१९८५३८ १.०	६५२१३९ ३.५	४४८५ ४.८
प्रभा आ.वि	९४८५ १२.८	७७६१४ ६.०	८६४७८ ०.८३	२५८९४३ ८.८	९५२७४१ .०	७७६१४ ६.०	८६४४३१ .५	२५९३३१ ८.९	३८८०. १०
जम्मा	७६९८९ १९.६	५८४० ०१७.५	६२६२६९ ६.४९	१९८०१६ ३३.६	७६४०६ ४०.८	६१२५५ ८४	६३३१४५ १.१३	२००९७ ६७६	२१००१ १.४६

३२.३	**कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२५(२) अनुसार कुनै निर्माण कार्यसम्पन्न भएपछि सार्वजनिक निकायका प्रमुखले त्यस्तो निर्माण कार्य स्वीकृत ड्रइङ्ग डिजाइन वा स्पेसिफिकेशन बमोजिम भए नभएको एकिन गर्न प्राविधिक कर्मचारीबाट जाँचबुझ गराई कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले ससर्त अनुदान अन्तर्गत निम्न विद्यालयहरुलाई २ कोठे भवन निर्माणका लागि र शौचालय निर्माणकालागि गरि देहायका विद्यालयलाई रु.८२००००.० निकाशा दिएको रकमको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको देखिएन । तोकिएको समयमा कार्यसम्पन्न गरि प्राविधिकबाट नापजाँच गरी निम्नानुसारको भौतिक निर्माण कार्यसम्पन्न भएको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने रु.	८२००००.०

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	भवन	जम्मा रकम
१	पार्वति प्रा.वि	शौचालय निर्माण	७००००.०
२	रत्न मा.वि	शौचालय निर्माण	७००००.०
३	मिन मा.वि	४ कोठे भवन फर्निचर सहित	१८००००.०
४	जनगणपति मा.वि	४ कोठे भवन फर्निचर सहित	१८००००.०
६	पार्वति प्रावि	२ कोठे ट्रष्ट भवन निर्माण	१६०००००
७	विजय आ.वि	२ कोठे ट्रष्ट भवन निर्माण	१६०००००
	जम्मा		८२००००.०

३२.४	**अनुगमन :** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७३ अनुसार विद्यालयहरुलाई भुक्तानी हुने सशर्त पुँजिगत अनुदान रकम तोकिए बमोजिम उपसयोग भए नभएको सुनिश्चित हुन त्यस्तो अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयहरुको अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयबाट सशर्त पुँजिगत अनुदानबाट निम्न विद्यालयहरुलाई अनुदान दिएकोमा सो अनुदान रकम रु. ५०९२२००। उपयोगका सम्बन्धमा अनुगमन गरी प्रतिवेदन दिएको देखिएन । अनुगमन नगर्दा रकम सदुपयोग हुन नसक्ने भएकोले तोकिएको काममा प्रयोग भए नभएको एकिन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.	२५५००००.०

विद्यालयको नाम	कार्यक्रम	निकासा रकम
रत्न माध्यमिक विद्यालय	विज्ञान प्रयोग शाला	६५००००.०
जन गणपति मा.वि		१३००००००.०
मीन मा.वि थर्पू	शिक्षण सिकाइ अनुदान	७५०००.०

गणेश मा.वि छाङ	शिक्षण सिकाइ अनुदान	७५०००.०	
रत्न मा.वि मनपाङ	शिक्षण सिकाइ अनुदान	७५०००.०	
राधा मा.विजामुने	शिक्षण सिकाइ अनुदान	७५०००.०	
महेन्द्र मा.वि गुणदी	शिक्षण सिकाइ अनुदान	७५०००.०	
जनगणपती मा.वि	शिक्षण सिकाइ अनुदान	७५०००.०	
जनजौ कुमारी शाही प्रा.वि	MGML	५००००.०	
जनशक्ति प्रा.वि	MGML	५००००.०	
हिरामणि प्रा.वि	MGML	५००००.०	
जम्मा		२५५००००.०	

३२.५ **विद्यालयगत निकासा खाता :** कार्यालयले प्रत्येक विद्यालयको स्थायी र अस्थायी दरबन्दी र राहत कोटामा कार्यरत शिक्षकहरुको नाम, नियुक्ति मिति, तलव ग्रेड र विद्यालयलाई निकासा जाने सवै रकमहरु देखिने गरी विद्यालयगत निकासा खाता अद्यावधिक गरेको देखिएन । यसरी निकासाका रुपमा जाने तलव, भत्ता र विभिन्न अनुदान रकमहरुको विद्यालयगत स्थिती स्पष्ट हुन सकेन । अत विद्यालयलाई जाने सवै रकमहरु देखिने गरी सफ्टवेयरमा प्रविष्टि गरी विद्यालयगत रकम निकासाको एकिकृत अभिलेख तयार गरिनु पर्दछ ।

३२.६ **दरबन्दी मिलान :**शिक्षक दरवन्दी शिक्षा नियमावलीले व्यवस्था गरे अनुसार विद्यालयगत शिक्षकको दरवन्दी मिलान गर्नुपर्नेमा यस गाउँपालिका कार्यालयसँग जिल्ला शिक्षा इकाइ कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार प्रावि. नि.मा.वि. मा.बि. मा राहात समेत गरी जम्मा १२१ जना दरवन्दी मौज्दात देखिएता पनि गाउँपालिकाले विद्यालयको अवस्था, विद्यार्थीको अवस्था विद्यार्थीको संख्या यकिन गरी दरवन्दी मिलान गरेको देखिएन । अतः यसरी दरवन्दी मिलान वेगर गाउँपालिकाले गरेको शिक्षकहरुको सरुवालाई विश्वसनीय छ भन्न सक्ने अवस्था र शिक्षकको तलव निकासा वास्तविक खर्च हो भनी यकिन गर्न सकिएन

३२.७ कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७५।७६ को क्रियाकलाप नं २.१५.११.७७० मा उल्लेख गरे बमोजिम बुक कर्नर व्यवस्थापन गर्न कक्षा १-५ को लागी १८६३००। कक्षा ६-१० को लागी रु.२८६२००।० जम्मा रु.४७२५००। अनुदान निकासा दिएकोमा सो कार्य गरे नगरेको बारे कार्यालयले अनुगमन गरेको देखिएन । अत कार्यालयले अनुगगमन गर्न तर्फ ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ ।

३३ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमः** स्थानीय तहमा सुचिकृत बेरोजगार व्यत्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभुत गराउन एवम् सामुदायिक पुर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउन प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ । गाउँपालिकामा यस वर्ष प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन रु. ५०७५९४.० खर्च भएको देखिन्छ ।

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २ (ट) मा बेरोजगार व्यक्तिलाई स्थानीय तहको रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत गरि परिचय पत्र वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । त्यसैगरी कार्यविधिको दफा १३ (१) मा रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरु मध्येबाट निर्देशिकाको दफा २१ को उपदफा (३) बमोजिमको प्राथमिकताक्रमका आधारमा काममा खटाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । गाउँपालिकाले बेरोजगार व्यक्तिहरुको सुचिकृत गरि बेरोजगार परिचयपत्र वितरण गरेर प्राथमिकताको आधारमा मात्र कामका लागि पारिश्रमिक कार्यक्रममा सहभागि गराउनु पर्नेमा गरेको छैन । वडाको सिफारिशको आधारमा मात्र कामदारहरु छनौट गरि कार्यक्रम सञ्चालन गरेको देखिँदा वास्तविक बेरोजगार व्यक्तिहरुले नै रोजगारी प्राप्त गरे भन्ने आधार रहदैन । कार्यक्रममा सहभागि कामदारहरुको ज्याला बैंकिङ् प्रणालीबाट भुक्तानी गर्ने अवस्था हुँदा हुदै त्यसो नगरी नगदै भुक्तानी दिएको पाइयो । आयोजना सञ्चालन पुर्व स्थानीय तहले प्राविधीक कर्मचारी खटाई प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने तथा सोको नियमित प्राविधिक सुपरिवेक्षण र अनुगमन गर्नुपर्नेमा गरेको प्रतिवेदन संलग्न भएको छैन । कानुनमा भएको व्यवस्थाको पालना गर्दै सुचिकृत बेरोजगार हरुले रोजगारी पाउने अवस्थाको सृजना गरेर, रोजगार व्यवस्थापन सुचना प्रणालिलाई अद्यावधिक गर्दै कामका लागि पारिश्रमिक कार्यक्रमलाई विश्वासनिय तथा प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।

३४	**स्वास्थ्य :**	
	औषधी सोझै खरिदः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को ८५(१ख) मा एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी सीमाभन्दा बढी रकमको वा एउटै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाबाट एकपटकभन्दा बढी सोझै खरिद गर्न नपाउने व्यवस्था रहेको छ । गाउँपालिकाले पालिकालाई आवश्यक औषधी रु १०९९९९३। सोझै खरिद गरेको पाइएकोले नियमको पालना गर्ने तर्फ गाउँपालिकाको ध्यान जानुपर्ने रु.	१०९९९९३.०

क्र.सं.	फार्मेसि	भुक्तानी रकम
१	चिराग फार्मेसी	४९९९९४.०
२	चिराग फार्मेसी	४९९९९३.०
३	चुन चुन फार्मेसी	१००००६.०
	जम्मा	१०९९९९३.०

३५	**पारिश्रमिक कर** : आयकर ऐन, २०५८ को व्यवस्था बमोजिम पटके भुक्तानीमा १५% कर कट्टा गरी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले निम्नानुसारका का कर्मचारीलाई दिएको भुक्तानीमा कर काटेको नपाइएको रु. १४५७१.५ कट्टी गरी राजश्व दाखिला गर्नु पर्ने रु.	१४५७१.५

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम	कार्यक्रम	भुक्तानी रकम	काटेको	काट्नु पर्ने	नपुग
१	सावीत्री घिमिरे	फिल्ड भत्ता	२७०००.०	४०५.०	४०५०.०	३६४५.०
२	जगन्नाथ शर्मा		११२५०.०	११३.०	१६८७५.०	१५७४.५
३	पार्वति श्रेष्ठ		२६०००.०	२६०	३९००.०	३६४०.०
४	जुना श्रेष्ठ		६८००.०	६८.०	१०२०.०	९५२.०
५	सन्तोषि श्रेष्ठ		२०००.०	२०.०	३००.०	२८०.०
६	हिरा गुरुङ्ग		१२८००.०	१२८.०	१९२०.०	१७९२.०
७	विमला		१९२००.०	१९२.०	२८८०.०	२६८८.०
	जम्मा		१०५०५०.०	११८६.०	३०९४५.०	१४५७१.५

	कृषि तर्फ	
३६	**बढि भुक्तानी :** कार्य संचालन निर्देशिका, २०७५ परिच्छेद ६ स्थानिय तहमा संचालित विभिन्न किसिमका तालिमहरुमा संयोजन भत्ता, प्रतिवेदनक भत्ता लगायत अन्य सबै किसिमका भत्ताको व्यवस्था गरेको छ । भौ. १३१-०७६।३।२९ बाट करेला सहायक बालीहरु घिरौला, काको बोडि को आई पि एम कृषक पाठशाला संचालन मा प्रशिक्षण गदा यातायात र खाजा खर्च लेखेपछि पुन लक्ष्मी वाग्लेले रु.२०००। खाजा खर्च लिएको र प्रतिवेदनको नर्म अनुसार रु.१०००। खर्च लेख्नु पर्नेमा रु.२०००। खर्च लेखेकोले कर कटाई बढि भुक्तानी लिएको रु.२८५०। संबन्धित संग असुल गरि राजश्व दाखिला गर्नु पर्ने रु.	२८५०.०
३७	**पेश्की बाकी :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४ (३) मा तोकिएको म्यादभित्र यसै नियमावलीको कार्यबिधि अपनाई फछ्र्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिनेदिने दुबै थरीको कर्तब्य हुने उल्लेख छ । समयमा पेश्की फछ्र्यौट नगरेमा सम्पूर्ण पेश्की रकममा म्याद नाघेको मितिले वार्षिक १० प्रतिशतका दरले व्याज समेत असूल गर्ने व्यवस्था छ । प्राप्त विवरण अनुसार गाउँपालिकाको यस वर्ष दिएको पेश्की मध्ये देहायका व्यक्ति तथा संस्थाहरुको नाममा रहेको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फछ्र्यौट भएको देखिएन । नियमानुसार उक्त पेश्की फछ्र्यौट गरिनु पर्ने रु.	७१६०६९.०

क्र. सं.	मिति	विवरण	जम्मा
१	२०७६/२/२७	चाक्लेघाट झोपु	४७१०६९.०
३	२०७५/७/१४	जामुने स्वास्थ्य चौकी, म्याग्दे	३५०००.०
४	२०७५/१२/२९	रत्न मा.बी. म्याग्दे ६	२१००००.०

			जम्मा	७१६०६९.०			
३९	**कार्य संचालन पेश्की** : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७९ (२) बमोजिम तोकिएको म्याद भित्र पेश्की फछ्यौट गर्नु पर्ने व्यवसथा छ । गाउँपालिकाले दिएको निम्नानुसारको पेश्की फछ्यौट गर्न बाँकी देखिएकोले नियमानुसार फछ्यौट गराउन तर्फ ध्यान दिनुपर्ने रु.						३४३०००.०

क्र.सं.	मिति	विवरण	पेश्की रकम
१	०७५/१२/२९	रत्न मा.वि माग्दे	२१००००.०
२	०७५/४/१४	जामुने स्वास्थ्य चौकी	३५०००.०
३	२०७६/३/१५	झलक बहादुर वि.क	९८०००.०
	जम्मा		३४३०००.०

अनुसूची– १

म्याग्दे गाउँपालिकाकोसञ्चित कोष विवरण
२०७५।७६

प्रदेश : गण्डकी

(रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० १+५-९)
१	म्याग्दे गाउँपालिका	तनहुँ	५७२२१	८२३००	२१३६१२	६९०८७	३६४९९९	१९९२८४	११८६२४	४९६७	३२२८७५	९९३४५

अनुसूची– २

बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७५।७६

(रु.हजारमा)

सि.नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			बाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१	म्याग्दे गाउँपालिका	तनहुँ	३४	१०	१३६०१	०	०	०	३४	१०	१३६०१	६९२	११००	१०७५०	०	०	११८५०	९८	९६१	१०५९

अनुसूचि ३

अद्यावधिक वेरुजू स्थिति

(रु. हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाकी	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी	यो वर्ष सं.प.वाट कायम भएको वेरुजू	यो वर्षको वेरुजू	कुल बाँकी वेरुजू
१	म्याग्दे गाउँपालिका	तनहुँ	४०१७	२८१३	१२०४		१३६०१	१४८०५